SEN O ŠTĚSTÍ

Příběh Peggy Guggenheimové

metafora

Sophie Villardová

Vzpurná dědička Peggy Guggenheimová se pohybuje v mimořádně inspirativním světě meziválečné pařížské bohémy. Obdivuje originální výtvarníky i jejich provokativní díla a snaží se uskutečnit dávný sen – otevřít si vlastní galerii.

Když jí osud do cesty přivede vysokého muže se zářivýma očima – Samuela Becketta – musí se rozhodnout, zda dá přednost lásce k umění, nebo k muži. A když se v Evropě začíná schylovat k nové válce, musí Peggy napřít všechny síly, aby uskutečnila svůj sen o štěstí.

„Na základě biografie Peggy Guggenheimové se autorce podařilo vytvořit strhující román o životě a láskách hlavní protagonistky.“

– PTA Das Magazin

„Pokud vaše srdce patří umění, tak nepočítejte s tím, že se několik následujících nocí vyspíte.“

– Berner Zeitung

Sophie Villardová

SEN O ŠTĚSTÍ

Příběh Peggy Guggenheimové

Přeložila Helena Mirovská

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy
Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude ***trestně stíháno****.*

Peggy Guggenheim und der Traum von Glück
© 2020 by Sophie Villard
Published by Penguin Verlag, a division of Penguin Random House Verlagsgruppe GmbH, München, Germany.
Translation © Helena Mirovská, 2021
Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2021

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-555-5 (ePub)
ISBN 978-80-7625-554-8 (pdf)
ISBN 978-80-7625-187-8 (print)

„Všechno se točilo kolem umění a lásky.“
Peggy Guggenheimová o svém životě

První díl:

Galerie Guggenheim Jeune, Beckett – a jeden nápad

1937–1939

Kapitola 1

Paříž, Avenue des Champs-Élysées, den po Vánocích 1937

Peggy se vyhoupla z taxíku a její kotníkové boty s kožíškem se dotkly mokrého chodníku před nárožním domem. Přitáhla si těsněji k tělu sobolí kožešinu. Okna Fouquetovy brasserie jí skrze sníh s deštěm zářila v ústrety, když pospíchala za směsicí hlasů, smíchu a swingové hudby. Pocítila záchvěv lítosti, protože to měl být jeden z jejích posledních večerů v Paříži. Ve městě, v němž jako mladá dívka nalezla svou lásku a jež nyní opouštěla kvůli lásce nové. Lásce, která nikterak nesouvisela s muži, ale měla sloužit mnohem ušlechtilejšímu záměru.

Přestože už se chystala na cestu, pozvání Jamese Joyce na dnešní večírek přijala velice ráda. Večírky slavného spisovatele totiž slibovaly spoustu vyloženě podnětné zábavy. Naštěstí tohle přátelství přežilo její rozchod s Laurencem, což zdaleka neplatilo pro celý okruh jejích známých.

Rychle zaplašila neveselé myšlenky, otevřela dveře, odhrnula těžký sametový závěs a vstoupila do tepla restaurace, kde jako by na ni dnes mělo čekat něco neobyčejného. Klasická brasserie vyzdobená dřevěnými obklady a červeným brokátem se postupem času stala jedním z Joyceových oblíbených útočišť. Na ni samotnou byl

zdejší interiér trochu příliš viktoriánský. Ale tihle lidé z britských ostrovů to zkrátka měli rádi.

Přenechala sobolí kožich číšníkovi a v zrcadle zasazeném do barokního rámu přelétla pohledem svou postavu v širokých kalhotách stylu Marlene. Už vážně nejsem nejmladší, blesklo jí hlavou, když si sundala z rozcuchaných vlasů klobouk a všimla si kruhů pod očima, za něž mohl smutek i nedostatek spánku a které nedokázala zakrýt ani silná vrstva make-upu. Ale ještě pořád jsem tady! Narovnala se a vypnula prsa, jak jí to kdysi vtloukali do hlavy na hodinách baletu. Navíc teď měla zbrusu nový plán. Sice bláznivý, ale dokonalý. Jak to, že na něco takového nepřišla mnohem dřív? Byla to totiž věc, kterou chtěla dělat odjakživa: podporovat umělce a zdržovat se v jejich blízkosti. Posledních skoro dvacet let se tomu věnovala jako manželka a družka významných mužů. Ale teď, téměř ve čtyřiceti, už bylo načase začít novou kapitolu. Sama vytvořit něco neobyčejného. Místo, kde budou lidé zakoušet umění na vlastní kůži, učit se ho milovat a přemýšlet nad ním.

A už za necelé čtyři týdny se to mělo stát skutečností: Pronajala si vhodné prostory ve swingujícím Londýně, na adrese Cork Street číslo 30 v prvním poschodí. Tam si ona sama, Peggy Guggenheimová z New Yorku, otevře svou první vlastní galerii, bude obchodovat s uměním a brzy si v branži vybuduje vynikající jméno. Jak jinak! Už zanedlouho z ní bude uznávaná obchodnice. O tom nemůže být nejmenších pochyb. A tyhle plány jí nezkříží žádný muž, teď už ne. Je dospělá žena a místo na muže se od nynějška bude soustředit výhradně na svou práci.

Vzpřímená jako svíčka kráčela po tlustém červeném koberci za číšníkem skrze sál. Přes hustý cigaretový dým ji od bíle prostřených stolů sledovaly pohledy večeřících Pařížanů. Všimli si totiž, že míří ke skupině kolem velkého spisovatele, k níž patřili významní hosté.

„Peggy!“ James Joyce se zvedl, objal ji a políbil. Narovnal si brýle s niklovými obroučkami, které mu sklouzly z nosu. Na sobě měl irskou vestu, a když Peggy zaujala neobvyklá výšivka, hrdě jí oznámil, že je to dědictví po dědečkovi. Nora na ni zamávala, že si má sednout vedle ní. Jak dlouho byli tihle dva vlastně manželé? Peggy si ani nevzpomínala. Ale už když je poprvé potkala, to bylo roku 1923 ve Villerville v tom hrůzostrašném prázdninovém sídle s vanou ve sklepě, které si Laurence pronajal po narození Sindbada, už tenkrát tvořili nerozlučnou dvojku. Peggy s Laurencem takhle nerozluční nikdy nebyli. Leda na své prodloužené svatební cestě, na které navštívili Capri, Egypt a Izrael. Tenkrát možná. Jenomže na svatební cestě to není nic těžkého. Po osmi letech přišel čas se od tohoto manželství, od téhle „amour fou“ osvobodit. Měla tenhle krok udělat už dávno a byl správný, ujišťovala se Peggy jako už tolikrát předtím. Laurence jí daroval dvě báječné děti, o tom nebylo pochyb a jakživa by se jich nevzdala. Zpočátku ji okouzlil svým vzezřením blonďatého plážového chlapce i svým šarmem a seznámil ji s pařížskou uměleckou scénou. Ale když se mu pak kariéra zadrhla a narůstala v něm frustrace, když začaly převládat kopance, rány a záchvaty zuřivosti, udělala tu jedinou správnou věc a odešla. Rozvod ji bohužel vyšel velice draho, v tisku se o nich nepsalo hezky. A děti se rozdělily: Sindbad šel k Laurencovi, Pegeen k ní. Naštěstí se jí podařilo děti od všeho toho praní špinavého prádla do značné míry uchránit, protože už tou dobou pobývaly v internátech. Ne, skutečně neměla jinou možnost. Nemohla jinak než se odstřihnout. Musela si zachovat svou důstojnost – a nejspíš taky zachránit život.

Peggy zahnala neveselé vzpomínky, přinutila se k úsměvu a konečně se usadila vedle Nory, která působila jako vždycky trošku nejapně a tuctově. Nic na tom nedokázala změnit křiklavě červená rtěnka na ochablých rtech ani

nová, sytě černá barva na nepoddajných vlasech. Stále se zdálo nepochopitelné, že tahle žena byla předobrazem pro Molly Bloomovou, Joyceovu nejslavnější ženskou postavu. Nora hned začala vykládat o Jamesově sbírce básní, která letos vyšla. James ji zarazil pozvednutím sklenice.

„Na dnešní večer, že jej smíme strávit s milými přáteli v míru, i když svět kolem nás pomalu začíná bláznit. Dokud můžeme, pijme: Na lásku, na slova, na Paříž!"

„Na lásku, na slova, na Paříž!" zaznělo z deseti očividně vyprahlých hrdel shromážděných kolem stolu. Šampaňské ze sklenic okamžitě zmizelo.

Z gramofonu zpíval Fred Astaire „They Can't Take That Away From Me" a Peggy se trochu pozorněji rozhlédla po ostatních hostech. Martinovy už znala. Milí lidé z Devonu, s nimiž kdysi ještě s Laurencem trávila dovolenou na Azurovém pobřeží. Ale kdo by mohl být tohle? Ten člověk přímo naproti ní? Mladý muž asi tak kolem třicítky se jí zdál trochu povědomý. Byl hubený a zřejmě dost vysoký, alespoň vsedě jí tak připadal. Levný francouzský oblek mu úplně nepadl a měl odřené lokty, přesto však v něm působil dojmem elegantního markýze ze starých časů. Na účesu, vytvořeném z hustých černých vlasů za pomoci cukrové vody, si dal evidentně záležet. Měl špičatý nos, smutné modré oči a na tak mladého člověka pozoruhodně vážný výraz. Pohled upíral do dálky a zdálo se, že se v mysli zaobírá něčím nadmíru závažným, rozhodně ne jídelním lístkem, který držel v ruce.

„Peggy, určitě si pamatuješ našeho přítele Sama," ozvala se Nora, která si jejího pohledu všimla. „Samuela Becketta, Jamesova dobrého známého a pomocníka? Myslím, že už jste měli tu čest."

Peggy na něj pokývla a vtom jí to došlo. Tenhle mladík dělal pro Joyce korektury sloupcových obtahů a vyřizoval mu korespondenci. Už o něm slyšela, a před nějakými deseti lety byl dokonce s Joyceovými u ní a Laurence

na večírku na avenue Reille. Tenkrát, proboha, ještě napůl dítě! Vůbec ho nevnímala jako muže. Ale teď, panečku! Jak se opíral o opěradlo a kouřil, jako by se ho celé to dění zde vůbec netýkalo. Naprosto famózní.

„Co dělá umění?“ zeptala se Nora, když zaklapla jídelní lístek.

Samozřejmě tu otázku nemyslela tak docela vážně. O tom, co Peggy plánuje, zatím nikdo neměl tušení. Nora se na její život ptala čistě ze zdvořilosti, možná dokonce ze soucitu. Byl to totiž skutečně náročný rok. Nejenže se dosud nevzpamatovala z rozvodu a trpěla odloučením od svého syna, ale ke všemu jí v listopadu zemřela matka. Před očima se jí objevil obraz osob v černém na pohřbu v New Yorku, odkud se právě předneděvnem vrátila. Rázně ho zahnala. Matka přežila otce o pětadvacet let. Při vzpomínce na okolnosti jeho podivné smrti, která tenkrát ochromila celou rodinu na několik let, Peggy přeběhl mráz po zádech. Rychle sáhla po sklenici se šampaňským a smočila rty v šumivém nápoji. Nemohly by už konečně přijít šťastnější časy?

„Co myslíte, Peggy, co činí ženu šťastnou?“ vytrhl ji najednou z myšlenek James, jako by jí viděl do hlavy. „Jsou to děti, šaty, auta, nebo muži?“ Vzápětí se vlastnímu vtipu zasmál. Ale zřejmě tu otázku nemyslel jen jako vtip.

„Jsou to taková období v životě, kdy je zcela v souladu sama se sebou a se svými rozhodnutími,“ řekla Peggy bez váhání a postavila prázdnou sklenku na ubrus.

Na smutném obličeji naproti ní se objevilo malé pousmání. Jen docela maličké, ale Peggy si ho všimla.

„Takže jste letos dospěla k nějakému rozhodnutí, které vás činí šťastnou?“ vyptával se Joyce dál.

Peggy přikývla. „K jednomu velice důležitému: V lednu budu otevírat v Londýně galerii moderního umění.“ Vytáhla ze slonovinové tabatěrky cigaretu a nechala si od Jamese připálit.

„V Londýně, jak deprimující," řekla Nora. „A navíc úplně sama?"

„Jak to myslíte?" povytáhla Peggy obočí a vyfoukla kouř. Snad to Nora nemyslela tak, jak to vyznělo.

„No, vy jako žena?"

Samozřejmě to tak myslela. Přece jen byla tak nejapná, jak vypadala. „To by snad už dnes neměla být žádná překážka," namítla Peggy.

Nora se zatvářila nesouhlasně. „Já si tedy myslím, že místo ženy je po boku tvrdě pracujícího muže." Pohladila po paži svého Jamese.

Ten ji vzal za ruku, ale pak se obrátil k Peggy: „Srdečně gratuluji. Koho budete vystavovat?"

„První bude Jean Cocteau." Moci říct něco takového byl báječný pocit. O tomhle bláznivém všestranném umělci se teď mluvilo všude. A svými skandály pravidelně plnil společenské rubriky novin.

Joyce žvýkal bagetu, kterou mu číšník právě donesl. „Cocteau? Tak to všechna čest. Jak se vám to podařilo?"

„Marcel mi pomohl."

„Duchamp? Takže i vás vzal pod křídla?" usmál se. „Jeho obraz *Akt sestupující ze schodů* byl s tou svojí dokonalou iluzí pohybu skutečně geniální, jeho *Fontána* provokativní a průkopnická, to musím uznat. Ale že se po takových trefách do černého jako tvůrce tak brzy odmlčel, to mě trochu zaráží." Zasmál se. „Zato se však proslýchá, že se nyní intenzivně věnuje podporování nováčků ženského pohlaví na umělecké scéně."

Peggy se prohnula v zádech. „Je to můj poradce. Nic víc za tím není."

Kdyby jen Joyce věděl, jak dlouho už se s ním přátelí; sama si ani nevzpomínala, kdy přesně se seznámili. Někdy ve dvacátých letech se objevil v doprovodu jedné její známé na nějakém večírku. Od té doby se stihl vyspat nejspíš se všemi jejími přítelkyněmi, i když byl také chvíli

ženatý s tou ubohou bohatou, ošklivou dědičkou. Jak jen se jmenovala? Na tom už nezáleží. Každopádně – ona a Marcel? Nikdy.

Z druhé strany stolu ji mezi stužkami kouře upřeně sledovaly modré oči toho mladého muže. Benny Goodman s Ellou Fitzgeraldovou zpívali „Goodnight My Love".

„Samozřejmě že ne." Joyce dolil sobě i Noře vodu.

Takhle to bylo vždycky, Peggy už si toho všimla dřív. Rodina Joyceových zůstávala za všech okolností poměrně střízlivá a narůstající chaos kolem sebe pozorovala s určitým odstupem. Jen jedinkrát v životě viděla Jamese namol opilého, v jeho bytě na Square de Robiac. Tenkrát ovšem vyváděl jaksepatří, tancoval po troskách nábytku a zpíval neslušné písně.

„Myslím, že jsem zaslechl, že Cocteau už poslední dobou není úplně při smyslech?" poznamenal teď.

„Ale ne, kdepak," zvolala Peggy, možná trochu příliš hlasitě. Tahle Jamesova domněnka totiž nebyla zase tak daleko od pravdy.

„Vezmeš Cocteaua," prohlásil Marcel neúprosně, když se spolu po jednom společném obědě procházeli po břehu Seiny, a vyhrnul si na ochranu před větrem kožešinový límec kabátu. Pro Peggy bylo ohromně úlevné mít po svém boku přítele, který ji podporoval a seznamoval se světem moderního umění. Už mnoho let ji sice obklopovali samí surrealisté, expresionisté a dadaisté, ale její srdce pořád patřilo klasické malbě. Jako náctiletá si náramně užívala výlety s rodiči, Hazel a Benitou po evropských muzeích. Viděla v originále všechny staré mistry: Rembrandta, Turnera, van Gogha, Moneta, Tiziana. A nepřestávala je zbožňovat. Marcel jí v posledních měsících přiblížil rozdíl mezi surrealismem a abstraktní malbou, představil jí mnoho svých uměleckých přátel.

Při jedné návštěvě v ateliéru se dokonce na první pohled zamilovala do hezoučké bronzové sochy od Arpa a hned si ji musela koupit. Něžná první láska k modernímu umění tedy již klíčila. Ale hned Cocteau?

Peggy důrazně zavrtěla hlavou.

„Ale ano," řekl Marcel. „Buď toho, nebo nikoho. On je na zahájení přesně ten pravý. Děvče, vždyť ty potřebuješ v těch svých prostorách něco trochu *skandálního*. To se tam lidi mají unudit k smrti?"

„Ale Cocteau?" bránila se Peggy. „Cocteau snad ne!"

„Ale ano!"

Den nato spolu vstoupili do zakouřeného pokoje v druhém patře hotelu na Rue de Cambon. Cocteau ležel na obrovské posteli a kouřil něco, co Peggy příjemně vonělo, dokud jí Marcel neoznámil, že je to opium. Zůstala stát u paty postele, šťouchla do Marcela a ten se naštěstí ujal slova. Když domluvil, mistr se převalil na druhý bok, natřásl si polštář a přikývl. Výstava v Peggyině nové malé galerii v Londýně, to by mu vyhovovalo, vzala by tam tedy ta prostěradla?

Peggy se polekaně ohlédla po Marcelovi a ten několika doplňujícími otázkami hádanku vyřešil: Šlo o dvě prostěradla, na která Cocteau přednedávnem nakreslil perem několik explicitních výjevů. Byla pro něj nanejvýš důležitá, šlo o vyjádření jeho nové tvůrčí fáze. Takže je bylo nutné vzít. Bez prostěradel by se to neobešlo. Musela do Londýna!

Britští celníci na letišti v Croydonu na to měli v den přepravy nejprve poněkud odlišný názor. Peggy při výslechu trvala na tom, že podobné výjevy lze najít i v antickém umění, a to už do anglického království jistě nejednou zavítalo. Celníci přikyvovali, ale nad realistickým vyobrazením stydkého ochlupení se pohoršovat nepřestali. Stydké ochlupení do Anglie nepustí a nenechají jím obtěžovat veřejnost. Bůh ochraňuj krále!

Po téměř hodinovém vyjednávání dostala Peggy nápad a začala tvrdit, že bude prostěradla vystavovat jen ve svých soukromých prostorech.

Úředníci si oddechli a dali jí razítko.

Cocteau se nechal slyšet, že by byl u přípravy výstavy v galerii rád přítomen osobně. Peggy doufala, že se mu to nepodaří. Marcel určitě odvede mnohem lepší a svobodnější práci, když mu do toho Cocteau nebude šťourat. Nadšeně si prohlížela zatím prázdný prostor na Cork Street s vysokými bílými stěnami. Už brzy bude plný lidí, kteří se budou předhánět, aby si od ní, Peggy Guggenheimové, mohli nakoupit umělecká díla. Jak jinak by to taky mohlo dopadnout?

„Podala byste mi, prosím, slánku?" ozval se Samuel Beckett z druhé strany stolu. Sledoval Peggy svýma smutnýma očima. V průběhu večera, jak si všimla, vypil už dvě sklenice šampaňského a k tomu ještě brandy, kterou si objednal navíc. To mu nejspíš teď najednou rozvázalo jazyk. „Asi ráda sníte?" přidal ještě otázku, snad kvůli tomu, že se na tak dlouho odmlčela, když přemýšlela o Cocteauovi.

Nejprve si slánku vzala sama a osolila si jídlo. „Snít je v životě to nejdůležitější, nemyslíte?"

„Ano?" usmál se a vložil si do úst kousek paštiky *foie gras*.

Přikývla tak prudce, až se jí rozhoupaly náušnice. „Nepochybně. Bez snů bychom přece byli mrtví."

Zamyšleně žvýkal a oči mu opět potemněly. V duchu se z této místnosti opět vytratil.

Co je tohle jenom za člověka? Peggy se ho pokusila znovu zpřítomnit a vtiskla mu do ruky slánku. Jejich prsty se krátce dotkly. „Takže vy byste si rád dnešní večer trochu osolil?"

Jeho oči zase ožily a objevily se kolem nich drobné vrásky úsměvu. „Sůl není v jídle to nejdůležitější. Rozhoduje přece dezert, nebo ne?"

Rychle se sklonila nad svou vlastní paštiku. Srdce, které už se stihlo docela uklidnit, se jí zase rozbušilo rychleji. Zakázala si vymýšlet nějakou frivolní odpověď. Nechtěla toho Becketta pokoušet. Zatraceně, proč ji nenechá na pokoji. Stala se z ní obchodnice a o muže už se nezajímá. Tečka.

„Co teď zrovna píšete?“ vydala se raději do domněle bezpečnějších vod. Vzpomněla si totiž, jak někde zaslechla, že se sám snaží prosadit jako spisovatel a Joyce ho podporuje.

Zaklonil se na židli a odsunul prázdný talíř. „O své práci nerad mluvím.“

Peggy se zasmála. „Muž, který nerad mluví o své práci?“

Neodpověděl. V modrých očích měl nepřítomný výraz. Už zase bloudil bůhvíkde.

Peggy si povzdechla a otočila se doleva. Po její levici seděla Djuna a měla před sebou už pěknou řádku prázdných sklenic. Šampaňské, brandy, likér, jedno přes druhé. Číšníci se při odklízení nádobí skutečně nepřetrhli. Peggy uchopila Djunu za paži a stiskla ji.

„Jak se prodává *Noční les*? Jsou u Fabera a Fabera spokojení?“ zeptala se. Když nakladatelství přítelkyni její druhý román přijalo, měla obrovskou radost. Koneckonců vznikl z velké části v rokokovém pokoji pro hosty v prvním poschodí Peggyiny bývalé vily Hayford Hall v Devonu.

Djuna mávla rukou. „Radši mi vyprávěj, co sis ještě všechno naplánovala v Londýně. Kdo kromě Marcela pro tebe bude pracovat? Vždyť to sama nemůžeš zvládnout. Všechny ty administrativní záležitosti a tak dále.“ Sáhla po sklenici brandy, ale zarazila se uprostřed pohybu, protože si všimla, že je prázdná.

„Pomáhá mi Wyn.“

„Hendersonová?“ Djuna se rozesmála, až se jí roztřásl hedvábný turban rafinovaně omotaný kolem tmavých vlasů. „To myslíš vážně?“

„Je velice kompetentní, umí to s tiskem a ví, jak na movité zákazníky. Na tu práci se hodí skvěle."

„Ale, moje zlatá, vždyť se ani nevejde na normální židli, natož na fotografii." Djuna zamávala na procházejícího číšníka a ukázala na svou sklenici od brandy.

„Zato si za všech okolností zachovává čistou hlavu," odsekla Peggy. Djuna po ní šlehla jedovatým pohledem, vstala a odvrávorala na toaletu.

Peggy vzdychla a všimla si, že se Beckettovi, než se sklonil nad svým *bœuf bourguignon*, mihl po tváři úsměv.

Za Peggyinými zády se flambovaly *crêpes Suzette*; cítila teplo sálající z otevřených plamenů a práci kuchaře sledovala v zrcadle za Beckettem. Beckett a palačinky však nebyli zdaleka to nejžhavější, co se v místnosti nacházelo. Nad hovězím po burgundsku se rozpoutala hádka mezi Joycem a panem Martinem. Šlo o to, jestli Němci s tím šílencem v čele, který letos nechal z německých muzeí vykázat díla expresionistů, dadaistů a surrealistů, chystají válku. Joyce pro dnešní večer rychle přestal s pitím vody a nyní bylo jedině dobře, že mezi oběma muži stál stůl. Jinak by přišly ke slovu pěsti. Každého jiného hosta by od určitého stupně hlasitosti zajisté už dávno vyvedli z lokálu včetně jeho družiny, James Joyce ale směl zůstat.

„Chutná vám dezert?" obrátila se Peggy rychle k Beckettovi, protože Djuna se pořád ještě nevrátila z toalety a Nora visela na rozčíleném Joyceovi. Neměla by se po Djuně jít podívat, aby té protivné výměně názorů unikla?

„Náramně, děkuji za optání," odpověděl Beckett zdvořile přes rámus a znovu se odvrátil, takže mohla pozorovat jen jeho nacukrovanou kštici.

Proč je tak skoupý na slovo? Vždyť je to hrozné, pomyslela si Peggy při dopíjení čtvrté sklenice šampaňského. Tak skvěle vyhlížející mladý muž v nejlepších letech –

a tak plný komplexů? Jak je to možné? Zahlédla, jak si Joyce s Martinem podávají přes stůl ruce, takže záležitost byla zřejmě uzavřena. Peggy si nechávala na jazyku rozplynout chuť pomerančového likéru s cukrem. Uvědomila si, že ji široké kalhoty na břiše malinko škrtí, možná si měla moučník odpustit. Ale pak si připomněla, že už je to vlastně úplně jedno. Nepotřebovala na nikoho dělat dojem. A už vůbec ne na žádného muže. Přinejmenším ne teď, na začátku nové kariéry. Na tu se teď chtěla soustředit. Na nic jiného. Odložila dezertní příbor na okraj talíře a zabořila se do opěradla.

Beckett na druhé straně udělal totéž, aniž by zvedl pohled od ubrusu, a zapálil si cigaretu.

Na ulici před brasserií se společnost s Joyceovými rozloučila. Sníh s deštěm ustal, vzduch byl čerstvý, průzračný a studený. Peggy se chystala dojít pomalou procházkou po avenue Jiřího V. až do bytu přátel, kteří byli na cestách a svůj domov jí na víkend přenechali. Z vlastního bytu dala dávno výpověď. Až bude pracovat v Londýně, bude se jí po tomhle městě tak stýskat! Do očí se jí začaly tlačit slzy. Zažila jsem tu ty nekrásnější i ty nejhorší časy, pomyslela si, a pak za sebou zaslechla kroky a najednou vedle ní stál Beckett.

„Doprovodím tě domů," řekl rezolutně, už bez formálního vykání. Takže ji to šimrání v žaludku, které cítila na začátku večera, skutečně neklamalo.

Uchopil ji za paži a galantně ji vedl pařížskou nocí. Aut kolem nich projíždělo už jen málo. Výlohy butiků a obchodů s nábytkem byly dávno zhasnuté. Na dlažbu dopadaly kužely světla z pouličních luceren. Sníh po sobě nechal na chodnících louže, oni se kolem nich se smíchem potáceli a drželi se přitom za ruce. Beckett nakonec přece jen začal mluvit o své práci a prosil ji, aby si přečetla jeho básně a román *Murphy*. Slíbila mu, že to udělá.